KURJER WARSZAWSKI

D. 18. Czerwca. — Rok 1838. Poniedziałek. № 159. Jutro, ŚŚ. Gerwazy i Protazy. Wsch: sł: g. 3, mi: 50; zach: g. 8, m. 10.

W niedzielę wczorajszą, między oktawą uroczystości CIAŁA CHRYSTUSOWEGO, odbyła się przed południem solenna Processja z Kościoła Ś. *Krzyża*, po Krakowskiem Przedmieściu; składali ią: Sieroty z Instytutów dobroczynnych, Młodzież wszelkich szkół, ich Nauczyciele, i mieszkańcy Warszawy wszelkich stanów; celebrował JW. JX. *Tomaszewski* Biskup Kaliski. Przy ołtarzu w pałacu Kazimie: 120 uczniów Gim: War:, i szkół ulicy Królewskiej, oraz Nowego światu, wykonali kompozycji Józ: *Stefaniego* hymny: *O salutaris Hostia* i *Pangue lingua*. O tymże czasie, odbyła się Processja z Kościoła paraf: Panny MARJI, w Rynku Nowego miasta; celebrował JW. JX. *Kotowski* Dziekan Metropolitalny. Po południu z Kościoła XX. *Dominikanów*, także w tymże Rynku; celebrował JW. JX. *Woiakowski* Biskup Sufr: Lubelski; starożytne Bractwo Rożańcowe składało znaczną część orszaku. Również po południu, z Kościoła XX. *Reformatów* (parafji Ś. Andrzeia) odbyła się Processja po ulicy Senatorskiej; celebrował WJX. *Dost* Kanonik Metro:. U XX. *Piiarów*, wykonano Mszą J. *Krogulskiego* Nr 8, Psalm 132 tegoż, Trio (Modlitwa) J. *Hajdena* na 3 solowe głosy, i na Benedykcją pierwszy raz nowy Hymn *Niebo*, Łapsińskiego, z muzyką autora Mszy.

Wczoraj otworzono salony Ratusza mieszczące w sobie wyroby i płody sztuki, przemysłu i kunsztów tych niewyczerpanych źródeł, bogactwa, istnienia, cywilizacji i postępu kraiów. Od lat około 10 nie było wystawy. Dobroczynne zamiary Rządu, opieka władz administracyjnych, współdziałanie Banku, bogactwa w błogich chwilach pokoiu wzniosły rękodzielnie i zakłady fabryczne. Podniesienie się temi czasy przy tak dzielnem wsparciu, tychże rękodzieł, dozwoliło nie tylko rokować najpiękniejsze nadal nadzieie, ale nawet pomyśleć o wskrzeszeniu konkursu emulacji, o *publicznej wystawie*. JO. Xżę Namiestnik, zawsze skłonny wspierać zamiary dążące do ulepszenia bytu zarządzanego przez siebie kraiu, poniósł ten proiekt do podnóżka Tronu, a łaskawość panującego nam MONARCHY zezwoliła na przyprowadzenie do skutku szczęśliwego pod wielu względami pomysłu. *Wystawa publiczna* uchwaloną została. Jej kierunek oddano komitetowi utworzonemu pod prezydencją JWgo Członka Rady stanu Hr. Stani: Korwina *Kossakowskiego*. W ciągu niespełna 2ch miesięcy, mozolnym trudem urządzaiących, nagromadzono w 6 salonach, zaledwie to pomieścić mogących proby prac prawie wszystkich najznaczniejszych fabryk kraiowych, a obok dzieła znakomitych artystów i amatorów sztuk wyzwolonych. Publiczność mnogo zebrana w czasie wczorajszej inauguracji, przypatrywała się z podziwieniem. Za iednym razem nie mogliśmy obejrzeć wszystkiego, i dzisiejszy nasz artykuł ograniczym opisem sali pierwszej. Główne miejsce onejże zajmowane iest *Meteorografem* wynalazku P. Filipa *de Girard* (Żyrar) Nacz: Inż: gor: rzą:. Narzędzie to mechanizmem poruszanym przez zegar ścienny, daie każdej godziny i po upływie 24 godzin doby bez pomocy ręki ludzkiej rezultat najdokładniejszych postrzeżeń meteorograficznych. Obok niego równie ważne pod względem mechaniki, są: *machina parowa* z fabryki PP. *Steinkeler* w Żarkach i mechanizm do dzielenia linji P. Jana *Oktoberskiego*. Ściany salonu obite są dywanami, sztukami flaneli i innemi wyrobami wełnianemi z fabryki pod firmą Jana *Gejsmera*. 2 słupy środkowe okryte są: ieden materjami iedwabnemi i przerabianemi z fabryki PP. *Tilmes* i *komp.*; 2gi chustkami i szalami meryno-

sowemi i tybetowemi w gustowne desenie i szlaki z fabryki P. Jana *Kunert* w Żyrardowie. Boczne słupy przedstawiaią wyroby iedwabne i włosiane z fabryki P. Henryka *Krug*, bawełniane z fabryk P. Karola *Daunn* z Żyrardowa i P. Jana *Ulbrich* z Turka i obrusy kolorowe przędzone u P. Hein: *Reineke*. 2 sztuki axamitu iedna koloru granatowego a 2ga ciemno zielonego z fabryki P. *Krug* na szczególniejszą zasługuią uwagę. Stół środkowy zajmuie duża szafa szklanna mieszcząca śliczne wyroby piórnicze P. Jana *Reschke*, kilkanaście bukietów piór, rajskich ptaków i palatynę z różno-farbnego puszku, nader misternie utworzoną. Obok wznoszą się 2 wazony kwiatów sztucznych z których ieden fantazyjne, a 2gi naśladuiące naturę obejmuie kwiaty. Widząc tyle pracy i wykończenia w tych arcy-dziełkach swego rodzaiu, prawdziwie żałować przychodzi, że ta praca i mozoł, czasem w przeciągu chwil kilka kaprysem mody na iednym wieczorze lub balu niweczoną bywa. Bukiety te są z fabryki PP. *Wemmer* i *Konopackiej*, a w liczbie rozlicznych szczegułów na uwagę zasługiwać winny tacety, róże i narcysy z papieru chińskiego. 2 szafy napełnione są wyrobami siodlarskiemi PP. A. *Stoltzmana* i J. *Hartmana* syna. Z szafy pierwszej portfeil z rzemienia (cuir de russie) ozdobiony wypukło ze skury wyrobionym herbem Cesarstwa Rossyjskiego; a z 2giej torba myśliwska, kilka siodeł i ubranie na konia z siatki rzemiennej są nader starannie wykończone. Dwa fortepjany PP. *Buchholca* i *Zdrodowskiego*. Skrzynia pewności (coffre fort) Michała *Bucińskiego*. Kilka herbów lakierowanych malowania P. Jana *Dylewskiego*. P. *Fiszer* wystawił kilka ram złoconych nader gustownych. Postument drewniany pozłacany do zegaru. Krucyfix, Pancerz i wiele wyrobów z nowego srebra PP. *Henniger* i *spółki*, są probami ważnego nader wynalazku. P. Józ: *Krantz* dał kilka zegarów chwalonych bardzo przez znawców. Dubeltówka inkrustowana złotem PP. *Rekker* i *Rauscher*, również ściągała pochwały. PP. *Münchejmer* starszy i F. *Biertümpfel*, wystawili kilkadziesiąt herbowych i eleganckich guzików, z których część plakowana, część pozłacana. P. *Hocke* nader kształtny apparat do filtrowania. Półki zajmuiące przestrzeń iednej z 4ch ścian salonu, zastawione są tysiącem wyrobów blaszanych z fabryki P. *C. F. Mintera*; w środku nich wznosi się kopja minjaturowa obelisku wzniesionego w r. 1835 w cytadelli na cześć w. p. Cesarza ALEXANDRA. Meble z żelaza dętego zdaią się zapewniać długotrwałość i użytek. P. Karol *Malcz* dał cały serwis do herbaty z srebra wyrabionego *en relief* w guście wieków średnich. Dwie szafki obok, mieszczą wyroby brązowe P. *Trouvé* (Truwe), i platerowane PP. Br. *Fraget*; waza ostatnich, popiersia Cesarskie, kandelabry i zegary pierwszego są bardzo gustowne. Kilkadziesiąt sztuk szkła rżniętego z hut W. *Niepokojczyckiego* i PP. *Hordliczki* i *Szmelowskiego*, świadczą o postępie tych fabryk. Wiadomo że PP. *Hord:* i *Szm:* pierwsi wyrabiaią w kraiu szkła rozmaitego koloru i odciskaią rżnięcia na sposób *amerykański*. Bižuterje pochodzą z klejnotni PP. A. S. *Nejbaura*, H. *Hildebranda* i A. *Pickel* i *Schultz* (Pikel i Szulc); kolje brylantowe, łańcuszki plecione na wzór weneckich pierwszego, garnitury z turkusów i granatów drugiego, a bukiet z brylantów i kamieni kolorowych, oraz ordery tych ostatnich, nacechowane są rzadkiem wykończeniem. Nie bez wzdrygnienia Damy spoglądały na narzędzia sieczne nożownika P. *Gerlacha*, stal i robota w nich barkzo piękna, a dobroć już od dawna znana. Kończymy artykuł dzisiejszy zatrzymuiąc się przed oknem ozdobionym firankami z płacht czystej gumelastyki ciągnionej; iedna z nich długości łokci 4, cali 9, ia szerokości łok: 2, cal: 5, waży tylko 2 funty i 4 łuty. Piękne grono z gumelastyki dętej cienkości tak wielkiej że ią koloru nawet pozbawia, spina te firanki.

Wyroby gumelastyczne pochodzą z fabryki P. *J. L. Wemmera*, która od dni kilku poruszaną iest machiną parową siły 6ciu koni. Właściciel onejże dał prócz tego na wystawę kilka apparatów własnego wynalazku przynoszących ulgę w stanie chorobliwym ciała ludzkiego; pasek do ruptur pępkowych który iuż zyskał aprobatę rady lekarskiej, ogrzewacz do nóg, poduszka do utrzymywania ciepła żołądka, rękawice dla cierpiących bole artrytyczne, czapka do lodu w chorobach zapaleń głowy ciągle utrzymuiąca iednaką temperaturę, dalej kilka poduszek powietrznych i mnóstwo innych przedmiotów nader użytecznych.

Wczoraj ieszcze dowożono wełnę, w ogóle było iej do wczorajszego wieczoru 8878 centnar; kupuiący i przedaiący ociągali się do dnia dzisiejszego. — Wczoraj w Wielkim teatrze przywołana JPani *Halpert* po akcie 2gim *Warjatki*, i 2 kroć po 3cim; po Balecie *Wesele w Ojcowie* danym zamiast *Jenjusza różowego*, przywołani wszyscy, a oddzielnie JPani *Turczynowicz*. W Rozmaitości po *Suplikancie* JP. *Panczykowski*, po *Mężu zawoiowanym* wszyscy, a po *Przez sen* JP. *Panczykowski*, JPanna *Złotaszewska* i JP. *Kwiatkowski*.

Niemcy. — Przybył do *Hamburga* Cesarsko-Ross: Minister spraw zagran: Hr. *Nesselrode*. — Król *Hanowerski* darował 3000 zł. dla ubogich w *Berlinie*, a w czasie teraźniejszego pobytu w tej stolicy wydał 600,000 zł.

Anglja. — Od nieiakiego czasu grassuie w *Londynie* ospa naturalna. — Poseł Ces:-Ross: Hrabia *Potso di Borgo* zapowiedział bal na 5 b. m., lecz odłożył z powodu odebranej smutnej wiadomości, że iego Synowiec w końcu zeszłego miesiąca żyć przestał na wyspie Korsyce. — Ostatnie posiedzenia parlamentowe były mało ważne. — Dzienniki angiels: zawistnie uważaią kroki Francji przeciw rządowi *mexykańskiemu*, miano nawet otrzymać listy od kupców w Ameryce osiadłych, które zapewniaią, że Francja nie przestanie na samem wynagrodzeniu pieniężnem, ale chce szerzyć zdobycze w Ameryce. — Królowa darowała szkole w *Winsor* 4000 zł., a 5 b. m. znajdowała się w teatrze królewskim gdy występowała Panna *Taljoni*. — Z *Nowego Jorku* donoszą, że skarb Stanów zjednocz: całkiem ma w gotówce 600,000 dollarów, a ma wydatki na kilka miljonów; z tej przyczyny rząd tameczny postanowił przedłużyć termin papierów bankowych.

Francja. — Kommissja wyznaczona do roztrząsania prawa o zniżeniu renty, wniosła w izbie Parów, aby *prawo to przyięte przez izbę Deputowanych, było odrzucone*. Izba Parów wkrótce w tej mierze stanowczo rozstrzygnie. Na posiedzeniu tejże izby 8go b. m., Baron *Barante* miał mowę pochwalną Xcia *Talejranda*. — Margrabia Dalmacji syn Marszałka *Sulta*, po powrocie z poselstwa koronacyjnego z Londynu, otrzyma urząd Posła w Neapolu. — Izba deputowa: zajmuie się ciągle rozprawami o sprawie algierskiej. Wiadomo, że niektórzy przepowiadali, iż osada afrykańska wymagać będzie ieszcze wiele próżnych wydatków i armji 100,000. Na to odpowiedział Prezes Rady, że po ukończeniu wypraw woiennych, teraz głównym celem rządu iest władzę w Afryce ustalić, na co armja 50,000 iest dostateczna. — Pisma zawieraią notę urzędową o obleżeniu brzegów *Mexyku*, przesłaną Posłowi angielsk: od Hrabiego *Mole*. — Król 10 b. m. miał odbyć przegląd gwardji narodo: i załogi; Oficerowie sztabowi otrzymali wezwanie przyłączyć się do iego orszaku. Dzienniki czynią rozmaite uwagi, dla czego ten przegląd został naznaczony na rocznicę ogłoszenia amnestji.

Hiszpanja. — Z głównej kwatery *Don Karola* z *Tolozy*, nadeszły ważne wiadomości. Biskup *Leonu* mianowany Ministrem sprawiedliwości, a zatem nie został aresztowany i rozstrzelany iak niektóre pisma doniosły. Jenerał *Willareal* mianowany naczelnikiem całej armji, Hrabia *Kaza Eguia* Jenerał Kapitanem Nawarry i Biskai. Wszyscy uwięzieni Jenerało-

nie, jako to: *Zarjategui*, *Elio*, *Torre*, *Madrazo* i *Wargas* zostali przywróceni do swoich urzędów. Wkrótce spodziewany iest polityczny manifest. — W *Maladze* i *Kadyxie* ciągle aresztuią osoby zawikłane w świeżo odkrytym spisku. — Dowódzca karlistowski *Palillos* wstrzymał pocztę za *Walencją* i zabrał w niewolę większą liczbę podróżnych; między temi rodzinę Ministra marynarki. — Stratę Karlistów pod *Dikastilla* podaią na 60 zabitych i 200 ranionych; między temi 8 oficerów. Izabelliści utracili 100 ludzi w zabitych, a 300 w ranionych. Przy odwrocie Izabellistów do *Lerin*, zabrali im Karliści 50 ienców. — 30go z. m. ukazał się oddział Karlistów pod *Walkarlos*; lecz załoga miasta i mieszkańcy go odegnali.

Szwecja. — Statek parowy „Gylfe“ dowodzony przez Kapitana *Helms*, 8 b. m. odpłynął z *Sztokolmu* przeciw CESARZEWICZOWI Następcy tronu rossyjskiego. Na statku znajdowali się: Szwedzki Jenerał-porucznik *Morner*, Szambelan Hr. *Pejser*, Poseł Cesar: Ross: Hr. *Potocki* i inne znakomite osoby.

Rozmaitości. — W okolicach *Teczen* w Czechach, zaszło rzadkie zniżenie się ziemi. Przestrzeń około na 8 do 10 morgów, po większej części lasu zapadła się, w niektórych miejscach na 50 stóp (!) głęboko, tak iż drzewa wcale znikły z powierzchni, zapadanie się trwa ciągle. — 7go b. m. P. *Hampton* wzniósł się balonem z *Regentsparku* w *Londynie*. Żeglarz ten ledwo nie podzielił losu *Kokinga*. Łódka balonu tak gwałtownie uderzyła o szczyt dachu, że balon obalił się, potem wprawdzie wzniósł się, ale w końcu spadł w ogród. Publiczność przebiła parkan ogrodowy i znalazła Pana *Hampton* bardzo zranionego. Właściciel ogrodu tymczasem skonfiskował balon, póki mu nie będzie wynagrodzona szkoda zrządzona w ogrodzie. — 18 z. m. o 7ej wieczorem na drodze z *Sztutgardu* do *Ulm*, podróżni iednego powozu nie mało doznali strachu. Między niemi znajdował się towarzysz, który swoią skrzynię uwiązał w tyle pojazdu. Stangret zsiadł i chciał właśnie wstąpić do oberży, gdy nagle piekielne powstało syczenie, towarzyszone deszczem ognistym. Z tyłu rakiety krzyżowały się w powietrzu, kule ogniste coraz się wzbiiały jakby słońca oderwane ze swoich torów, zgoła wszędzie trzask, huk i przestrach, tak iż konie rozbrykały się wraz z podróżnemi siedzącemi w powozie ogień zieiącym. Skrzynia z tyłu uwiązana była napełniona faierwerkami, a iej zapalenie się zrządziło ten przestrach i szkodę.

PRZYIECHALI do WARSZAWY.

Dębowski Jg. Dzie: z Płocka; Łepicki Adolf Dz: z Małużyna; Ryx Alex: Dzie: z Prażmowa; Pryami Win: Dzie z Gozdu; Jezierski Waler: Dzie: z Borowca; Leśniewski Ant: Dzie: z Muchnic; Trzciński Stani: Dzie: z Krosnowa, Moszyński Arty: Dram: z Wilna.

Dziś rano ciepła stopni 10. Wczoraj w południe 10.

TEATR WIELKI. Jutro *Oblubienica z Lamermoru.*

W Teatrze Dobro: dziś Herkules *Walter.*

ORKIESTRA HERMANA, iutro u Unrua.

Dziś wieczorem od godziny 7 w Restauracji Hotelu Lipskiego Alpejczycy *Mittrejter* i *Hauzer* z Żoną grać i śpiewać będą. *Liberkowska.*

Jutro u Rogaskiego przy ulicy Długiej Nr 550. ŚNIADANIE: Baranina z roż:, Pulardki z roż:, Pieczeń woło: z roż:, Zrazy zaw: z kaszą, Potrawa z mlecie:, Szparagi, Krupnik i Rosoł. KOLACJA: Kalafjo: z masł:, Zrazy a la nel: z pieczar:, Befsztyk z chrza: etc.